

7 maart 1959

U 2080a/59 - C 46 - P1/PS9.

PA 9645/17

GEHEIM

Land: Algerije.
Onderwerp: De stemming in Algerije.

Referenties:

Datum van waarneming: Tweede helft februari 1959.

Bron: Betrouwbaar.

Opmerkingen:

Verzonden aan: de Minister van Buitenlandse Zaken.

Aan Zijne Excellentie Prof. Dr. L.J.M. BEEL
Minister-President

Plein 1813 no. 4

'S-GRAVENHAGE.

Algerije

DE STEMMING IN ALGERIJE

De stemming in Algerije is slecht. De Franse bevolking is down en keert de politiek, zo mogelijk, de rug toe. Ze is verbitterd over DE GAULLE, omdat deze de integratie niet wil doorvoeren. Niet dat deze mensen iets voor integratie in de werkelijke zin voelen. Wat zij willen is, dat Algerije een Franse provincie wordt, zodat zij direct onder Franse bescherming blijven en niet door de Muzelmanse meerderheid worden overstemd. Wat die integratie in de praktijk betekenen zou, daarover denken zij niet te veel na. Het is denkbaar, dat zij zich op de duur met een werkelijke integratie zouden verzoenen. Meer en meer begint bij hen de lichamelijke angst voor de uitdrijving of vernietiging te overheersen. Tijdens een vergadering van de Mouvement de l'Algérie Française liet zich o.a. de groep van ultra's gelden, die de felle campagne opende met leuzen als "DE GAULLE aan de galg", "DEBRÉ is een verrader", etc. Deze mensen vormden inderdaad slechts een minderheid in de vergadering, maar het was ook duidelijk, dat een groot deel van de andere, meer gematigde Fransen, in elk geval hun gevoelens deelden. Want, terwijl er weinig bijval was wanneer men riep: "DE GAULLE aan de galg", was er enorme bijval wanneer men riep: "We willen meer troepen hebben". Het is duidelijk, dat lijfsangst de situatie overheerst. De aanslagen vinden trouwens weer plaats; men wordt aan de ingang van de grote magazijnen, de concertzalen, bioscopen, weer gefouilleerd; ook dat is een slecht teken dat ook psychologisch ongunstige gevolgen heeft. Het leger gaat nog steeds in grote lijnen in Algerije zijn eigen gang; maar het doet niet meer aan politiek. Zijn eigengereidheid uit zich in de

wijze waarop het de Muzelmannen behandelt. De arrestaties bijvoorbeeld gaan voortdurend door, de Kasbah wordt als het ware regelmatig omgeplóegd om te zorgen, dat ze nooit tot rust komt en niemand ooit maar een begin van verzetswil kan opbrengen. De kloof tussen Muzelmannen en Fransen is weer volkomen. Enig vertrouwen in de toekomst is er niet meer. Niet dat de mensen hun vertrouwen in DE GAULLE verloren hebben, maar zij hebben niet meer het geloof, dat DE GAULLE het vraagstuk kan oplossen. Ook de legerleiding is ongerust. Ze acht integratie nodig, of liever gezegd, de verklaring dat Algerije een Franse provincie is, om een einde te maken aan alle onzekerheid. "Militair gesproken zijn wij niet opgeschoten", verklaarde een hoofdofficier. Hij weet dit aan het feit, dat de rebellen nog altijd de hoop hebben van DE GAULLE de een of andere vorm van onafhankelijkheid te verkrijgen. Hij noemde DE GAULLE niet, maar hij liet duidelijk merken, dat hij geheel tegen diens politiek gekeerd was.

In legerkringen werd geconstateerd, dat het lagere kader zich van de kolonels begint los te maken, zij het zonder zich daarvan bewust te zijn. Het lagere kader begint sceptisch te worden, het gelooft niet meer in een normale afloop van deze oorlog met een militaire overwinning van de Fransen. Het wordt dus misschien rijp voor het aanvaarden van de een of andere politieke tussenweg. Maar dat alles is nog vaag en volstrekt ongeorganiseerd.

De stemming is mat. Dat geldt voor de Franse bevolking. Dat geldt echter merkwaardigerwijze in omgekeerde richting ook voor de Muzelmannen.

Tweede helft februari 1959.